

Χ Ρ Ο Ν Ι Κ Α

ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ Δ. Σ. ΤΗΣ Ε.Κ.Ι.Μ. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1958

*Ως θά καταδειχθῇ ἐκ τῆς περαιτέρω ἀναλυτικῆς ἐκθέσεως τῶν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος πεπραγμένων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἢ ὑπ' αὐτοῦ καταβληθεῖσα ἐπίμονος προσπάθεια ἀπέβη εἰς πλείστους τομείς καρποφόρος καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν προαγωγὴν τῶν ἀναληφθέντων ἔργων, ἐνῶ παραλλήλως ἡ ἐδραίωσις τοῦ κύρους τῆς Ἑταιρίας καὶ ἡ στενοτέρα συνεργασία αὐτῆς μετὰ τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ τοὺς τοπικοὺς πολιτικοὺς, κοινωνικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς παράγοντας δημιουργεῖ εὐδαίμων προοπτικὴν διὰ τε τὴν ἐν τῷ μέλλοντι ἀνάπτυξιν εὐρυτέρου προγράμματος δράσεως καὶ τὴν εὐχερεστέραν ἐπίτευξιν τῶν ἐκάστοτε ἐπιδιωκομένων σκοπῶν.

Εἶναι λίαν ἐνθαρρυντικὸν τὸ γεγονός ὅτι ἤδη αἱ πάσης φύσεως ἐνέργειαι τῆς Ε.Κ.Ι.Μ. εὐρίσκουν γενικωτέραν ἀναπόκρισιν. Ἡ διαπίστωσις ὅμως αὕτη ἐπιβάλλει τὴν εἰς μέλλοντα κλίμακα ἀνάπτυξιν τῆς δραστηριότητος τῶν μελῶν, ἵνα καταστή δυνατὴ ἡ ἀξιοποίησις τοῦ δημιουργηθέντος εὐμενοῦς κλίματος καὶ ἡ ἐπισταθερωτέρας βάσεως θεμελίωσις τοῦ ἔργου τῆς Ἑταιρίας.

Ι. Οἰκονομικά: Ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ οἰκονομικοῦ προβλήματος ἀπησχόλησε σοβαρῶς τὸ Δ. Σ., τὸ ὁποῖον οὐδεμίαν παρέλειψεν ἐνέργειαν, ἵνα ἐπιτύχῃ τὴν εἰσπραξίν τῶν προβλεφθέντων ἐσόδων καὶ τὴν περαιτέρω αὐξήσιν τῶν πόρων τῆς Ἑταιρίας.

Λεπτομερῆς ἀνάλυσις τῆς διαχειρίσεως παρέχεται εἰς τὴν ἐν συνεχείᾳ ὑποβληθησομένην ἐκθεσιν ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ λήξαντος οἰκονομικοῦ ἔτους 1958. Ἐνταῦθα ἀρκούμεθα εἰς ἀνακεφαλαίωσιν τοῦ ἀπολογισμοῦ τούτου, ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἀντιστοιχοῦς προβλέψεις τοῦ ὑπὸ τῆς προηγουμένης Γεν. Συνελεύσεως ψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ.

	Προϋπολογισθὲν	Πραγματοποιηθὲν
Σύνολον εἰσπράξεων	248.525,00	216.809,10
Περίσσευμα προηγ. χρήσεως	<u>155.676,90</u>	<u>155.676,90</u>
Σύνολον ἐσόδων	404.201,90	372.486,00
Σύνολον ἐξόδων	<u>388.000,00</u>	<u>296.744,05</u>
Ἐπίλοιπον Ταμείου 31-12-58	16.201,90	75.741,95

Ὅπως, μολοντί τὰ πραγματοποιηθέντα ἔσοδα ὑπελείφθησαν τῶν προϋπολογισθέντων κατὰ ποσοστὸν 8 ο/ο περίπου, ὁ περιορισμὸς τῶν ἐξόδων ἐπέτρεψε τὴν ἐξοικονομήσιν ἱκανοῦ περισσεύματος (πενταπλασίου σχεδὸν τοῦ ἀρχικῶς προϋπολογισθέντος) πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δαπανῶν τῆς Ἑταιρίας κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ ἀρξαμένου ἔτους

Ἡ κατὰ μέγα ποσοστὸν κάλυψις τῶν προβλεφθεισῶν εἰσπράξεων ἐπετεύχθη κυρίως χάρις εἰς τὴν ἀπὸ μέρους τῶν Κρατικῶν Λαχείων εἰς δύο ἰσοπόσους δόσεις δοθεῖσαν ἐπιχορήγησιν 100.000 δραχ., ὁφείλομεν δὲ διὰ τοῦτο νὰ ἐκφράσωμεν τὰς θερμότητας εὐχαριστίας μας τόσον πρὸς τὸν ἀξιότιμον ὑφυπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν κ. Δημ. Ἀλιπράντην ὅσον καὶ πρὸς τὸν συμπολίτην ὑφυπουργὸν Οἰκισμοῦ κ.

Ἐμμανουὴλ Κεφαλογιάννην, εἰς τὴν συναντήληψιν τοῦ ὁποίου δυνάμεθα νὰ στηρίξωμεν πολλὰς ἐλπίδας διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς θέσεως τῆς Ἑταιρίας μας.

Πράγματι, ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑφισταμένη σήμερον προοπτικὴ εἶναι εὐλόγως, μολονότι ὁ ἐν συνεχείᾳ ὑποβληθησόμενος διὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος προϋπολογισμός, συνταχθεὶς μὲ ἄκραν συντηρητικότητά καὶ περιλαμβάνων ἔσοδα οὐχὶ ἀπλῶς πιθανὰ ἀλλὰ σχεδὸν βέβαια, ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ ἐλάχιστον τῶν ἀναγκῶν τῆς Ἑταιρίας. Πέραν ὁμῶς τῶν προϋπολογισθέντων ἐκ 290.000 δραχμ. περίπου ἐσόδων τῆς νέας χρήσεως εἶναι λίαν πιθανὴ ἡ διὰ τροποποιήσεως τοῦ νόμου περὶ διαχειρίσεως τοῦ Ταμείου Ἐφεδρῶν Ν. Ἡρακλείου ἐξασφάλις ποσοῦ 300 - 400 χιλιάδων χάρις εἰς τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Νομάρχου κ. Γαλανάκη καὶ τῆς ἀρμοδίας Ἑπιτροπείας τοῦ Ἐπιπουργείου Γεωργίας ἀποδεχθείσης ἤδη κατ' ἀρχὴν σχετικῆν αἰτήσιν ἡμῶν. Πιθανὴ εἶναι ἐπίσης ἐκτακτος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις 100.000 δραχμ. χορηγηθησομένη ὑπὸ τοῦ Ἐπιπουργείου Οἰκισμοῦ μέσῳ τοῦ Δήμου Ἡρακλείου διὰ τὴν προώθησιν τοῦ ἔργου ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Ἀξιοσημείωτον εἶναι ἐξ ἄλλου τὸ ἐνδεχόμενον τῆς ἀπὸ μέρους τοῦ νεοσυστάτου Βασιλικοῦ Ἰδρύματος Ἐρευνῶν χρηματοδοτήσεως ὠρισμένων ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν, ὡς ἡ συμπλήρωσις τῆς προεργασίας διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Τοπωνυμικοῦ Λεξικοῦ τῆς Κρήτης καὶ ἡ συστηματικὴ φωτογράφησις καὶ ἀποτύπωσις τῶν μεσαιωνικῶν ἐκκλησιῶν τῆς Νήσου ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν κατασκευὴν ἀντιγράφων χαρακτηριστικῶν τιῶν τοιχογραφιῶν, αἵτινες καὶ θὰ ἀποτελέσουν τὸν πυρῆνα μονίμου ἐκθέσεως ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ἁγίου Μάρκου.

Θερμὰς εὐχαριστίας ὀφείλομεν πρὸς τὸν Δῆμον Ἡρακλείου καὶ τὰ Φιλανθρωπικὰ Ἰδρύματα Ἀ. καὶ Μ. Καλοκαιρινοῦ διὰ τὴν συνεχιζομένην τακτικὴν ἐπιχορηγήσιν τῶν, ὡς καὶ πρὸς τοὺς ιδιώτας καὶ τὰ σωματεία, τὰ ὅποια προθύμως εἰσήνεγκον διὰ τὴν κάλυψιν τῆς δαπάνης ἀνεγέρσεως τῆς προτομῆς τοῦ Νίκου Καζαντζάκη.

II. Ἱστορικὸν Μουσεῖον Κρήτης. Τὸ Μουσεῖον ἐλειτούργησε κανονικῶς ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Ἐφορείας καὶ τὴν δειψύθειαν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς κ. Α. Γ. Καλοκαιρινοῦ. Εἰς τὸ προσωπικόν οὐδέμια ἐπῆλθεν μεταβολὴ πλὴν τῆς ἐπὶ τρίμηνον προσλήψεως ἐκτάκτου δακτυλογράφου πρὸς ἀντιγραφήν χειρογράφων τοῦ Ἀρχείου καὶ καταλόγων τῆς Βιβλιοθήκης. Ἡ ἐπιμελήτρια κ. Σωσὴ Πλάτωνος πλὴν τῆς φροντίδος συντηρήσεως τοῦ μουσειακοῦ ὕλικου καὶ τῆς ἐνημερώσεως τοῦ γενικοῦ καὶ τῶν ἐιδικῶν καταλόγων καὶ τῶν λοιπῶν βιβλίων τοῦ Μουσειοῦ, ὡς καὶ τῆς ξεναγήσεως τῶν ἐπισήμων ἐπισκεπτῶν, ἠσχολήθη ἐπὶ μακρόν μὲ τὴν ταξινόμησιν τοῦ συγκεντρωθέντος ἀρχαιολογικοῦ ὕλικου καὶ τὴν σύνταξιν τῶν καταλόγων τῆς βιβλιοθήκης Καζαντζάκη. Οἱ φύλακες ἠργάσθησαν εὐσυνειδήτως διὰ τὴν φύλαξιν καὶ τὴν καθαριότητα τοῦ Μουσειοῦ.

Ἀξιόλογος ἐργασία ἐγένετο διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἐκθέσεως τῆς Λαογραφικῆς Συλλογῆς. Κατεσκευάσθη μίαν νέα μεγάλη προθήκη τοίχου δι' ἐκθεσὶν ὕφαντων καὶ κεντημάτων εἰς τὸν διάδρομον τοῦ ἄνω ὀρόφου καὶ ἐγένετο ἐπανεκθέσις τῶν ξυλογλύπτων καὶ ἄλλων ἀντικειμένων λαϊκῆς μικροτεχνίας, ἐξασφαλισθέντος οὖν τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν Αἰθουσαν Νίκου Καζαντζάκη χώρου. Ἡ συγκρότησις τῆς αἰθούσης ταύτης, ἀφιερωθείσης εἰς τὸν συγγραφέα κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. καὶ ἐγκαινοσθεσίσης τὴν 26ην παρελθόντος Ὀκτωβρίου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἐτησίου μνημοσύνου του, ἀπετέλεσε τὸ κύριον εἰς τὸν τομέα τοῦτον μέλημα τῆς Ἐφορείας τοῦ Μουσειοῦ καὶ ὑπῆρξεν, κατὰ γενικὴν ἀναγνώρισιν, ἐπιτυχῆς μολονότι ἔχουσα προσωρινὸν χαρακτῆρα, ἐφ' ὅσον δὲν ἐπετεύχθη ἡ παραλαβὴ τῶν ἐπιπέλων

τοῦ γραφείου τῆς ἐν Ἀντιμπ οἰκίας τοῦ συγγραφέως. Ἀντ' αὐτῶν ἐχρησιμοποιοῦν-
θησαν τὰ παλαιὰ ἐπιπλα τῆς οἰκίας τῆς Αἰγίνης καὶ ὅσα ἄλλα ἀντικείμενα ἠθέ-
λησε νὰ παραδώσῃ εἰς τὸ Μουσεῖον ἡ κ. Ἑλένη Καζαντζάκη, αἱ μετὰ τῆς ὁποίας
ἐπὶ πολλοὺς μῆνας διεξαχθεῖσαι συνεννοήσεις ὑπέδειξαν ὅτι ἤτο ἀνέφικτος ἡ ἄ-
μεσος καὶ ἀκριβὴς ἐκπλήρωσις τῆς βουλήσεως τοῦ Ν. Καζαντζάκη, ὡς αὕτη διε-
τυπώθη εἰς τὸν ὑπὸ χρονολογίαν 3-6-1957 κωδικοῦ τῆς διαθήκης του. Εἰς
τὴν βιβλιοθήκην τῆς Αἰθούσης ἐτοποθετήθησαν καταλλήλως ταξινομηθέντες 1.400
περίπου τόμοι καὶ φυλλάδια, εἰς δύο δὲ προθήκας ἐξετέθησαν 100 περίπου δειγμα-
τα ἐκδόσεων ἔργων τοῦ συγγραφέως, χειρόγραφα, ἐπιστολαὶ καὶ ἄλλα προσωπικά
του ἐνθύμια. Ἡ κ. Καζαντζάκη, πρὸς τὴν ὁποίαν ἐκφράζομεν καὶ ἐντεῦθεν τὰς
θερμοτάτας εὐχαριστίας μας, κατέβαλε ποσὸν 12.000 δρχ. καὶ ἐκάλυψεν οὕτω τὸ
μεγαλύτερον μέρος τῆς θαπάνης συγκροτήσεως τῆς αἰθούσης. Πολύτιμος ὑπῆρξεν ἡ
συμβολή, ἣν παρέσχεν ἡ δικηγόρος κ. Ἀγνή Ρουσοπούλου, ἡ ὁποία ἐμερίμνησε διὰ
τὴν ἀποστολὴν τῶν ἐπιπλῶν καὶ ἄλλων ἀντικειμένων ἐξ Αἰγίνης καὶ Ἀθηνῶν.
Ἄξιόλογος ἐπίσης εἶναι ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου συμβολή τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ συγγρα-
φέως κ. Νίκου Σακλαμπάνη δωρήσαντος σειρὰν φωτογραφιῶν, ἐπιστολῶν καὶ ἄλλων
ἐνθυμίων.

Αἱ συλλογαὶ ἐπλουτίθησαν μὲ 47 νέα ἀντικείμενα, ἐξ ὧν 19 τῆς Βυζαντινῆς
- Μεσαιωνικῆς συλλογῆς (15 ἐξ ἀγορᾶς καὶ 4 ἐκ δωρεᾶς καὶ παρακαταθήκης), 11
τοῦ Ἱστορικοῦ τμήματος (3 ἐξ ἀγορᾶς καὶ 8 ἐκ δωρεῶν) καὶ 17 τῆς Λαογραφικῆς
Συλλογῆς (15 ἐξ ἀγορᾶς καὶ 2 ἐκ δωρεῶν). Δωρεᾶς προσήνεγκον ἡ Οἰκογένεια τοῦ
ἀειμνήστου Βασιλόπαιδος Γεωργίου, ἡ κ. Ἀγγελικὴ Π. Πρακτικάκη καὶ οἱ κ. Εὐθάγ-
γελος Σταυριανίδης, Δημ. Κοσμαδάκης, Σταῦρος Φαῖτάνης, Κώστας Λασιθιωτάκης
καὶ Ἰω. Χιωτάκης. Ἰδιαιτέρως ἀξιόλογον ἀπόκτημα τοῦ Μουσείου εἶναι μικρὰ
ἐνυπόγραφος εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ, ἔργον τοῦ Ἐμμανουὴλ Τζάνε (1675), ἀγορασθεῖσα
ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας ἀντὶ 20.000 δρχ. ὡς καὶ ἐνεπίγραφον πῶμα βυζαντινοῦ πῆθου
παραδοθὲν ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἰγρησεῖας ὡς παρακαταθήκη τοῦ Δημοσίου.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ λήξαντος ἔτους τὸ Μουσεῖον ἐδέχθη 3.670 ἐν ὄλῳ
ἐπισκεπτὰς (2.545 Ἑλλήνας καὶ 1.125 ξένους), ἐξ ὧν 2.449 ἐπὶ πληρωμῇ εἰστηριῶν
καὶ 1.221 δωρεῶν. Ἐσημειώθη κατὰ συνέπειαν αὐξήσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐπισκεπτῶν
κατὰ 20 ο/ο περίπου ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ προηγούμενον ἔτος, μολοντί οὐδεμία
μεγάλῃ ὁμᾶς τουριστῶν κατέστη δυνατὸν νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ Μουσεῖον παρὰ τὰς ἐπι-
μόνους ἐνεργείας τῆς Ἐφορείας.

Τὸ σύνολον τῶν εἰσπράξεων τοῦ Μουσείου ἀνῆλθεν εἰς δρχ. 16.229,50 ἐξ ὧν
δρχ. 12.245 ἀπὸ διάθεσιν εἰστηριῶν, δρχ. 2.125,50 ἀπὸ πώλησιν ἐντύπων (βδηγῶν
καὶ δελταρίων) καὶ δρχ. 1.859 ἀπὸ πώλησιν ὑφαντῶν τοῦ Πρατηρίου δειγμάτων
κρητικῆς λαϊκῆς τέχνης.

III. Ἀρχεῖον - Βιβλιοθήκη. Τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Μουσείου ἐπλουτίσθη μὲ
60 περίπου Ἱστορικοῦ ἐνδιαφέροντος φωτογραφίας ἐκ δωρεᾶς τῆς κ. Κατίνας Τσα-
τσαφρινάκη καὶ τοῦ κ. Περιελῆ Κόλλα καὶ μὲ φύλλα παλαιῶν κρητικῶν ἐφημερί-
δων δωρηθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Νίκου Σακλαμπάνη.

Ἰδιαιτέρως ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ προσφορὰ τοῦ ἐταίρου ποιητοῦ κ. Λευτέρη
Ἀλεξίου καταθέσαντος εἰς τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Μουσείου τὰ χειρόγραφα τριῶν ἀνεκ-
δότων ἔργων του (ἐμμέτρον μεταφράσεως τῶν ἀπάντων τοῦ Κατούλλου, ἐμμέτρον
μεταφράσεως ξένων λυρικῶν καὶ ἐνός θεατρικοῦ ἔργου ὑπὸ τὸν τίτλον «τὰ Μετό-
πισθεν»).

Ἡ Βιβλιοθήκη τῆς Ἐταιρίας ἐπλουτίσθη μὲ 62 τόμους ἐκ δωρεῶν τῆς κ. Ἐλ.

Καζαντζάκη, τῶν κ. Ἀ. Γ. Καλοκαιρινοῦ, Ν. Λιαναντωνάκη, Ν. Ἀνδριώτου, Ἰδ. Παπαρηγοράκη, Κ. Μαρκουλάκη, Β. Λαούρδα, Στεργ. Σπανάκη, Μ. Δερμιτζάκη, Ν. Καμπέλη, Π. Τζαδέα, Π. Πρεβελάκη, Ἀν. Ὀρλάνδου, Γ. Καφετζάκη-Μαράντη, τοῦ Ἰδρύματος Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἵμου καί τῆς Ἑταιρίας Μακεδονικῶν Σπουδῶν.

IV. Ἀγιος Μάρκος. Ἡ ἀπό τοῦ Νοεμβρίου 1957 ἀρξαμένη α' φάσις τῶν ἐργασιῶν ἀποκαταστάσεως τοῦ ἐνταῦθα μεσαιωνικοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Μάρκου, περιλαμβάνουσα τὴν ὑπερύψωσις τοῦ κεντρικοῦ κλίτους καί τὴν ἀνακατασκευὴν ὀλοκλήρου τῆς ξυλίνης στέγης, ἐπερατώθη κατὰ μῆνα Μάρτιον 1958. Ἐν συνεχείᾳ προεκλήθη μερίμνη τοῦ κ. Ἐφόρου Ἀρχαιοτήτων Κρήτης νέα δημοπρασία διὰ τὴν β' φάσιν περιλαμβάνουσαν τὴν στερέωσιν τῶν λιθοδομῶν, τὴν διαμόρφωσιν ὄλων τῶν ἀνοιγμάτων (θυρῶν καί παραθύρων) τοῦ ἀνατολικοῦ, βορείου καί νοτίου τοίχου, τὴν κατασκευὴν τοῦ πρώτου στρώματος τῶν ἐσωτερικῶν ἐπιχρισμάτων, τὴν κατασκευὴν τοῦ βήματος μετὰ τῆς ἐκ ἐσοτῶν λίθων κλιμακός αὐτοῦ, τὴν πλακόστρωσιν τοῦ ἱεροῦ καί τὴν διαμόρφωσιν τοῦ ὑποστρώματος τοῦ ὑπολοίπου δαπέδου, τὴν κατασκευὴν τῶν ὑαλοστασίων διὰ τὰ 24 παράθυρα τοῦ ὑπερυψωμένου τμήματος τοῦ κεντρικοῦ κλίτους καί τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ἐλκυστήρων συνδέσεως τῶν κιονοστοιχιῶν μετὰ τοὺς δύο πλευρικοὺς τοίχους τοῦ ναοῦ. Αἱ ἐργασίαι συνεχίζονται δι' ἐργολαβίας τοῦ κ. Γ. Κασιμάτη, ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἐταίρου μηχανικοῦ κ. Ν. Τσαχάκη καί τῆ ἐποπτεία τοῦ κ. Ἐφόρου Ἀρχαιοτήτων Κρήτης.

Μέχρι τοῦδε ἔχει δαπανηθῆ ποσὸν 410.000 περίπου δραχμῶν, καλύπτον τὸ ἥμισυ ὡς ἔγγιστα τῆς συνολικῆς δαπάνης τοῦ ἔργου. Ἡ Διευθύνσις Ἀναστηλώσεως ἔχει συμβάσει εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου διὰ ποσοῦ 275.000 δρχ. (50.000 τὸ 1956 διὰ τὰς προκαταρκτικὰς ἐργασίας καί ἀγορὰν ξυλείας, 100.000 τὸ 1957 διὰ τὴν α' φάσιν καί 125.000 τὸ 1958 διὰ τὴν β' φάσιν), ἐνῶ παραλλήλως ἡ ἡμετέρα Ἑταιρία ἔχει διαθέσει 134.000 (15.000 δι' ἀμοιβὴν τοῦ ἐκπονήσαντος τὰ σχέδια ἐταίρου μηχανικοῦ κ. Κ. Λασιθιωτάκη. 89.000 διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς α' φάσεως 10.000 δι' ἀμοιβὴν τοῦ ἐπιβλέποντος μηχανικοῦ ἐταίρου κ. Ν. Τσαχάκη καί 20.000 διὰ τὴν συνέχισιν τῶν ἐργασιῶν τῆς β' φάσεως).

Αἱ ἐργασίαι τῆς ὡς ἄνω β' φάσεως περατοῦνται ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς μηνός, θὰ ἐπακολουθήσῃ δ' ἄμεσως ἡ γ' φάσις διὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς διαμορφώσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ ναοῦ (ἐπιχρίσματα, δάπεδα, ὑαλοστάσια, θύραι, ἠλεκτρικὴ ἐγκατάστασις κ.λ.π.). Ἡ ἀνακατασκευὴ τοῦ προστώου δὲν εἶνα. δυνατόν νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἄμεσως, δοθέντος ὅτι δὲν ἐπετεύχθη συμφωνία ἐξαγορᾶς τοῦ μικροῦ καταστήματος τοῦ καταλαμβάνοντος τὸ πρὸς βορρᾶν τμήμα αὐτοῦ, τοῦ ἰδιοκτήτου προβάλλοντος παραλόγους ἀξιώσεις. Διὰ τοῦτο ἐζητήθη ἀπὸ τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἑπιτροπὴν ἡ διενέργεια τῆς νομίμου πρὸς ἀπαλλοτριῶσιν διαδικασίας.

Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῆς Ἑταιρίας διὰ τὴν ἀρξαμένην χρῆσιν προβλέπεται πίστωσις 100.000 δρχ., ποσὸν τὸ ὁποῖον δὲν ἀποκλείεται νὰ αὐξηθῇ ἀναλόγως τῆς ἐνδεχομένης αὐξήσεως τῶν προσδοκωμένων ἐσόδων. Κατὰ τὰς ὑπαρχούσας ἐξ ἄλλου πληροφορίας, ἀπεφασίσθη ἡδὴ ἡ πρὸς τὸν Δῆμον Ἡρακλείου διαθέσις ἐτέρων 100.000 δρχ. διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν ἀπὸ τὸν ἀξιότιμον ὑφυπουργὸν Οἰκισμοῦ κ. Ἐμμ. Κεφαλογιάννην, πρὸς ὃν ὀφείλομεν πολλὴν εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν σημαντικὴν ταύτην ἐνίστασιν. Ἀνεξαρτήτως πάντως τούτων εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ συνεχισθῇ ἡ χρηματοδότησις ἀπὸ μέρους τῆς Διευθύνσεως Ἀναστηλώσεως, οἷτω δὲ δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐξησφαλισμένη ἡ ἄμεσος συνέχισις καί ἡ ταχέια ὀλοκλήρωσις τοῦ ἔργου. Ἐπειδὴ πάντως ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τῆς ὑπὸ χρονολογίαν 14-3-1956 συμβάσεως

ταχθείσα προθεσμία περαιώσεως του έργου ἔληξεν ἤδη τὴν 4ην τρέχοντος μηνός, τὸ νέον Δ. Σ. πρέπει νὰ ἔλθῃ εἰς συνανόησιν μετὰ τοῦ Δήμου Ἑρακλείου διὰ τὴν παράτασιν αὐτῆς, ὡς καὶ διὰ τὴν παράτασιν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τῆς ἰδίας συμβάσεως προβλεπομένου χρόνου, καθ' ὃν ἡ Ε.Κ.Ι.Μ. θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα διαχειρίσσεως τῆς διαμορφωθησομένης αἰθούσης, ἐφ' ὅσον αὕτη ἤθελεν χρησιμοποιηθῆ πρὸς στέγασιν μονίμου ἐκθέσεως ἀντιγράφων μεσαιωνικῶν τοιχογραφιῶν.

V. Ἐκδόσεις. Πλὴν τῆς εἰς ἴδιον φυλλάδιον ἐκτυπώσεως τῆς Ἐκθέσεως Πεπραγμένων τοῦ Δ. Σ. κατὰ τὸ ἔτος 1957, ἐξεδόθη τὸν παρελθόντα Αὐγουστον εἰκονογραφημένον τεύχος διὰ τὸν Ἅγιον Μάρκον τοῦ Χάνδακος περιέχον σημεῖωμα, ἐν ᾧ ἐκτίθεται τὸ ἱστορικὸν τῆς ἀρξαμένης ἀποκαταστάσεως, τοῦ ἀντιπροέδρου κ. Μ. Γ. Παρλαμᾶ καὶ μελετήματα τῶν ἐταίρων κ. Στυλ. Ἀλεξίου καὶ Κ. Λασιθιωτάκη ἀφορῶντα εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τοῦ μνημείου. Ἡ ἐκδοσις τοῦ τεύχους συνέβαλε θετικῶς εἰς τὴν παρὰ τῆ εὐρυτέρῃ κοινῇ προσβολῇ τοῦ σημαντικοῦ τούτου ἐργου τῆς Ἑταιρίας μας.

Οὐδεμίαν ἐπραγματοποιήθη κατὰ τὸ 1958 ἐκδοσις εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ Ἐκδόσεων προβλεπομένας σειράς, ἤδη ὁμως ὑπάρχει πιθανότης διὰ τὴν ἐντός τοῦ ἀρξαμένου ἔτους ἐκδοσιν δύο βιβλίων: 1) κριτικῆς ἐκδόσεως τοῦ «Κατζούρμπου» ἐκπονηθείσης ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Αἴνου Πολίτη, ἡ ὁποία θὰ ἀποτελέσῃ τὸν πρῶτον τόμον τοῦ «Κρητικοῦ Θεάτρου» καὶ 2) κριτικῆς ἐκδόσεως τῆς «Ἀλώσεως τῆς Κρήτης» Θεοδοσίου τοῦ Διακόνου μετὰ φιλολογικῆς - ἱστορικῆς εἰσαγωγῆς καὶ σχολίων τοῦ ἀντεπιστέλλοντος ἐταίρου κ. Ν. Παναγιωτάκη, ἡ ὁποία θὰ ἀποτελέσῃ τὸν δεύτερον τόμον τῆς «Κρητικῆς Ἱστορικῆς Βιβλιοθήκης». Διὰ τὴν ἐκδοσιν τῶν δύο τούτων βιβλίων προσεβλήθη εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τρεχούσης χρήσεως πίστωσις 30 000 δραχμῶν.

VI. Διαγωνισμοὶ - Ἐπιχορηγήσεις - Διαλέξεις. Μετὰ σχετικῆς ἐπιτυχίας διενεργήθη κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ὁ Ξανθοῦδίδειος Λαογραφικὸς Διαγωνισμός, δι' ὃν ὑπεβλήθησαν τέσσαρες ἐν ὄλῳ ἐργασίαι. Τὸ βραβεῖον μετὰ τοῦ ὑπὸ τῆς κ. Χρυσῆς Ἀνδροκλῆς Ξανθοῦδίδου ἀθλοθετηθέντος χρηματικοῦ ἐπάθλου 2.000 δρχ. ἀπενεμήθη εἰς τὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Συλλογὴ 115 κρητικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν» ἐργασίαν τοῦ ἀντεπιστέλλοντος ἐταίρου κ. Ἐμμανουὴλ Δουλγεράκη, ἔπαινος δὲ μετὰ χρηματικοῦ ἐπάθλου 500 δρχ. ἀπενεμήθη εἰς τὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Συνήθειαι καὶ παρατηρήματα τῆς γέννησης στὴν Κρήτη» ἐργασίαν τοῦ κ. Γιάννη Καραταράκη.

Διὰ συμπληρωματικὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἐταίρου κ. Στεργίου Σπανάκη πρὸς ἐκδοσιν τοῦ Δ' τόμου τῶν «Μνημείων τῆς Κρητικῆς Ἱστορίας» διετέθη ποσὸν 1.500 δραχμῶν. Ἐπίσης ὡς εἰσφορὰ ὑπὲρ τοῦ ἐνταῦθα Μουσικοῦ Συλλόγου «δ' Ἀπόλλων» διὰ τὴν ἀγορὰν πιάνου συναυλιῶν διετέθη ποσὸν 2.000 δραχμῶν.

Τρεῖς διαλέξεις ὠργανώθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ λήξαντος ἔτους πρωτοβουλίᾳ τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας. Τοῦ κ. Θεμιστοκλῆ Νόθα μὲ θέμα «Ὁ Διονύσιος Σολωμός», τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Ὁρολογᾶ μὲ θέμα «Ἡ συμβολὴ τῶν Κρητῶν εἰς τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα» καὶ τοῦ καθηγητοῦ κ. Γ. Μέγα μὲ θέμα «Ἡ ἔννοια καὶ ὁ χαρακτήρ τῆς λαϊκῆς τέχνης».

VII. Διάφορα. Τὴν 26 - 10 - 1958 ἐγένετο, ὀργανωθείσα ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸν Δῆμον Ἑρακλείου, εἰς τὴν πλατείαν Ἐλευθερίας ἡ τελετὴ τῶν ἀποκαλυπτηρίων τῆς προτομῆς τοῦ Νίκου Καζαντζάκη, λαμπροῦ ἐργου τοῦ γλύπτου κ. Ἀθανασίου Ἀπάρτη. Πιστεύομεν, ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου πρωτοβουλία τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας, ἀναποκρινομένη εἰς τὸ κοινὸν αἶσθημα, ἦτο ἐπιβεβλημένη διὰ τὴν

ἀπότισιν τοῦ ὀφειλομένου πρὸς τὴν μνήμην τοῦ μεγάλου Κρητὸς φόρου τιμῆς. Παραλλήλως τὸ Δ. Σ. ἠσχολήθη μὲ τὸ θέμα τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ μνημείου τοῦ Νίκου Καζαντζάκη καὶ συνεκρότησε ἐπιτροπὴν, ἣτις ἤδη ἐπελήφθη τῆς μελέτης αὐτοῦ προκειμένου νὰ ὑποβληθῆ σχετικὴ εἰσήγησις εἰς τὸν Δῆμον Ἡρακλείου.

Ἄξιονημόνευτος εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν ἐταίρων κ. Ἐμμ. Δουλιγερᾶκη καὶ Νικ. Παναγιωτάκη γενομένη, κατ' ἀπόφασιν τοῦ Δ. Σ., εὐρετηρίασις τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Κριτοβουλίδου καὶ τοῦ περὶ Τουρκοκρατίας τμήματος τῆς Ἱστορίας τοῦ Ψιλᾶκη. Ἡ ἐργασία αὕτη, δι' ἧς καθίστανται εὐχρηστον τὰ ὡς ἄνω βιβλία, θὰ ἀποδῆ ἐκδιδομένη σηματικὸν βοήθημα διὰ τοὺς μελετητὰς τῆς κρητικῆς ἱστορίας.

Προτάσει τοῦ ἐταίρου κ. Στυλιανοῦ Φιοράκη ἐζητήθη, προθύμως παρασχεθεῖσα ἴδω, ἡ συγκατάθεσις τοῦ σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κρήτης κ. Εὐγενίου διὰ τὴν φροντίδι τῆς ἡμετέρας Ἐταιρίας ταξινόμησιν καὶ εὐρετηρίασιν τοῦ εἰς τὸ ὄγκημα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἀποκειμένου ἀρχείου τῆς Δημογεροντίας Ἡρακλείου, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ πολὺτιμον πηγὴν πληροφοριῶν διὰ τὰ ἐν Κρήτῃ πράγματα κατὰ τὸ β' ἡμῖσι τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Τὸ νέον Συμβούλιον πρέπει νὰ μεριμνήσῃ διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἐργασίας ταύτης.

Τὸ νέον Συμβούλιον ὀφείλει ἐπίσης νὰ ἐξετάσῃ μετὰ τῆς προσηκούσης προσοχῆς καὶ νὰ λάβῃ ἐγκαιρῶς ἀποφάσεις ἐπὶ προτάσεων τοῦ καθηγητοῦ κ. Ν. Γωμαδάκη καὶ τοῦ ἀντεπιστέλλοντος ἐταίρου κ. Μάιλς περὶ ἀναλήψεως πρωτοβουλίας διὰ τὴν κατὰ τὸ 1961 ὀργάνωσιν τοῦ ἐρταζμοῦ τῆς χιλιετηρίδος ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Κρήτης ὑπὸ Νικηφόρου τοῦ Φωκᾶ. Σημειωτέον ἀκόμη ὅτι ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ ἐκκρεμές τὸ θέμα τῆς μελέτης τῆς δυνατότητος ἰδρύσεως ἐν Κρήτῃ τοῦ νέου Πανεπιστημίου.

VIII. Σωματικὴ κίνησις. Ἡ Ἐταιρία μας ἐθρήνησε κατὰ τὸ λήξαν ἔτος τὸν πρόωρον θάνατον ἐξόχου καὶ πολλαπλῶς εἰς τὴν πρόθεσιν αὐτῆς συμβαλόντος ἐταίρου, τοῦ Ἀνδροκλέους Ξανθοῦδιδου. Διὰ τοῦ θανάτου του ἐστερήθημεν ἑνὸς ἐνθουσιώδους καὶ εἰδήμονος μέλους, συνεχίσαντος ἐπαξίως καὶ ἐν τῇ Ἐταιρίᾳ τὴν λαμπρὰν παράδοσιν τῆς ἱστορικῆς του οἰκογενείας.

Ἐθρήνησεν ἐπίσης ἡ Ἐταιρία μας καὶ ἀντεπιστέλλον μέλος ἐπιφανές διὰ τε τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν ἐπιστήμην, τὸν Ἐπίσκοπον Κυθωνίας καὶ Ἀποκορώνου Ἀγθαγγέλον Ξηρουχάκην.

Κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τοῦ Δ. Σ. ἐξελέγησαν ὡς τακτικὰ μέλη τῆς Ἐταιρίας οἱ κ. Νικόλαος Καρύδης, Μύρων Μιχαηλίδης καὶ Σπυρίδων Πλατάκης. Ὡς ἀντεπιστέλλον μέλος ἐξελέγη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου ὁ εἰς Ἀθήνας ἐγκατεστημένος γνωστὸς κρῆς ἠθογράφος κ. Γεώργιος Καπετζάκης - Μαράντης.

Περατωθείσης ἤδη τῆς Ἐκθέσεως τῶν πεπραγμένων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὸ λήξαν ἔτος δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπον νὰ ὑπομνησθῆ, ἐν ὄψει τοῦ ἐπιπόνου καὶ πολυσχιδοῦς ἔργου, τὸ ὁποῖον διαγράφεται πρὸ ἡμῶν, ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου τούτου νὰ κινητοποιηθῆ τὸ σύνολον τῶν μελῶν μὲ ἐνθουσιασμόν καὶ πλήρη συνειδησιν τοῦ χρέους πρὸς τε τὴν Ἐταιρίαν καὶ τὴν Κρήτην. Ἡ κινητοποίησις αὕτη ἀπόκειται ἤδη ὡς ἐπιτακτικὸν καθήκον καὶ πρὸ τοῦ ἐκλεγχομένου μετ' ὀλίγον Συμβουλίου, ἀλλὰ καὶ, πρὸ παντός, πρὸ τῶν ἰδίων τῶν μελῶν, τῶν τε παλαιῶν καὶ τῶν νέων.

Ἐν Ἡρακλείῳ τῇ 26ῃ Ἰανουαρίου 1959

Ὁ Πρόεδρος
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΔΕΞ, ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Ὁ Γραμματεὺς
ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΣ